

Forfatter: Schandorph, Sophus

Titel: Udrag fra EN ENKESTAND

Citation: Schandorph, Sophus: "Fortællinger", i Schandorph, Sophus: *Fortællinger*, 1901, s. 27.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-schandorph01val-shoot-idm139737874658432/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Fortællinger

eneste Sandhed. Det er gaaet op for mig, hvad Religion er. Det er Mættelsen for Trangen mod det høje, det er Vingen til Flugt opad mod den sande, evige Kærlighed, hvorefter vi alle higer.

— Him, sagde Povlsen, — det kan gerne være. Jeg har ingen Lærdom i de Ting og kan ikke forklare Dem, hvad jeg mener, at Religion er. Jeg vil hellere fortælle Dem en lille Historie. Jeg lærte Landvæsenet paa en Gaard, der ejedes af en Baronesse. Det var etært Fruentimmer, som altid sad og læste i nogle gamle franske Bøger. Den gamle Præst i Sognet, ellers en rigtig brav Mand, sagde, at hun var Fritænkernes, Voltairianer kaldte han det, men alle indrømmede, at hun var mageløs godgørende mod de fattige. Nu traf det sig, at Præsten fik at vide, at der laa en gammel Kone i en Indsidderstue; hun led af en hæsleg Hudsygdom, saa ingen turde røre hende. Saadan havde hun ligget i flere Maaned, og der var aldrig blevet redet eller gjort rent under hende.

Den gamle Præst blev helt betaget, da han hørte det. Efter at han havde tænkt en Del frem og tilbage, kørte han op paa Gaarden for at spørge Baronessen til Raads. Hvad gør hun? Hun lader straks spænde for og kører med Præsten hen til Huset, hvor Konen laa. — Vi maa hjælpes ad, Hr. Pastor, siger hun. Præsten selv tilstod, at han var lidt ilde til Mode ved dette Besøg, men han maatte lystre hende. Hun gaar ind til den syge, vadsker hende og giver hende rent Linned paa, beordrer Præsten til at bære hende hen paa en Stol, medens hun selv reder Sengen. Og samme gamle Baronesse var ellers saa sirlig som et pilleet Æg. Saa kørte hun væk med Præsten efter at have givet Folkene i Huset en ordentlig Afretning. Det kunde den gamle Præst aldrig glemme. Han snakkede aldrig siden om hendes Kætterier, men da hun døde, sagde han blot ved hendes Kiste: Hendes Veje forstod jeg ikke, men jeg véd, at hun kom længere frem i Kærlighed, end jeg har kunnet komme. — Se den gamle Baronesse havde Religion, men hun snakkede ikke om det.

Fru Cecilie tav og blev adspredt. Samtalen vilde ikke komme i Gang. Povlsen brød tidligere op end sædvanlig. Fruen bad ham ikke om at komme igen, som hun ellers plejede, og hendes varme Haandtryk ledsagede ikke deres Afsked. Husjomfruen, der havde slebet sig en lun Skraber i Kakkellovnskrogen, havde ikke lagt Mærke til noget usædvanligt, men paa Hjemturen sad hun i en evindelig Angest, thi Povlsen kørte af Sted i en susende Galop og indlod sig paa en rasende Kapkørsel med en Slagter, saa at

denne i Farten tabte Sølvskindsbuen af Hovedet og den korte Pibe ud af Mundvigen og saaledes maatte opgive den ædle Væddestrud, under hvilken den Kalv, der laa bunden med Hovedet ud over Bagsnækken, brølede, som gjaldt det Livet.

Frøken Sperling havde naturligvis faaet sin Gaug hos Præsten som i alle Byens gode Huse. Det var en Art finere Rende-kælling. Graadig og slikvorn, som hun var, havde hun snart læret af, at Præstens Kusine, der havde holdt Hus for ham siden hans Kones Død, serverede ypperlige hjemmebagte Makroner og sød Muskatvin for de formiddagsbesøgende. Ved sit første Besøg havde hun overdænget Pastor Alstrup med Smiger, som denne var altfor dannet og smagfuld en Mand til at tage for gode Varer. Han kunde ikke lide Frøken Sperling og saa jo snart tværs igennem hende. Han indtog da en tilbageholdende høflig Stilling lige over for hende og besvarede hendes kærtegnende Ord med et ironisk Smil og et Skuldertræk, men holdt dog sin Adfærd i en saadan Tvefydighed, at hun tog det for en overlegen Mands lige over for et barnligt Gemyt, — for jeg er og bliver immer et Barn, sagde hun, og salig Grandmama, Kammerherreinden, sagde ogsaa lidt: *Adelaide, tu ne grandiras jamais.*

Mandag Formiddag sad Frøken Sperling i Præstegaarden, gnaskede paa sine Makroner og nippede til sin Muskatvin, medens hun samtalede med Præstens Kusine. Det var en høj, færladen Dame med et stereotyp, koldt og klogt Smil paa sit Ansigt. Hendes Mand havde været Grosserer og gjorde i sin Tid en vis Figur i den københavnske merkantile Verden, men en pludselig Fallit viste, at hele hans Forretning havde været bygget paa Svindleri; selv var han rejst bort, og i fem Aar havde ingen hørt noget til ham. Hans Kone maatte da tage til Takke med at leve i sin Præsters Hus, som hun forestod med Dygtighed og Smag, men Præsten og hun sympatiserede ikke; det opdagedes snart.

— Det var dog en mageløs Tale, Pastoren holdt i Søndags, sagde Frøken Sperling tyggende.

— Det er det jo altid, svarede Fru Krause med et Smil, der lignede en Grimace.

— Ja det er fuldkommen sandt, men det, man kalder Ængspiration, kan dog somme Tider være stærkere, mere saadan kongsangtreret end til andre Tider.

— Aa ja, det kan den vel.

— De er vist ingen flittig Kirkegængerske, Fru Krause? sagde Frøkenen i en kælne bebrejdende Tone, lagde Hovedet paa Siden